

Bruselj, december 2023

Operativne smernice za enotno vstopno točko in pritožbeni mehanizem za izvrševanje trgovinskih sporazumov in dogovorov EU

V teh operativnih smernicah je pojasnjeno, kako deluje enotna vstopna točka oddelka Evropske komisije za mednarodno trgovino za pritožbe v zvezi s trgovinskimi ovirami ali neizpolnjevanjem zavez glede trajnosti v tretjih državah, v njih pa so na voljo tudi navodila o tem, kako takšne pritožbe vložiti.

1. Kaj je enotna vstopna točka?

Enotna vstopna točka je centralizirana kontaktna točka za vse deležnike s sedežem v EU, ki želijo vložiti pritožbo zaradi težav v zvezi z dostopom do trga ali neizpolnjevanja zavez¹, ki so jih druge države sprejele na podlagi določb trgovinskih sporazumov EU o trgovini in trajnostnem razvoju ali na podlagi splošnega sistema preferencialov EU (v nadaljnjem besedilu: GSP)². Je koordinator pritožbenega sistema, ki zagotavlja racionaliziran notranji postopek za reševanje težav v zvezi z dostopom do trga ter neizpolnjevanjem zavez glede trgovine in trajnostnega razvoja/GSP. Enotna vstopna točka pri stikih s pritožniki upošteva kodeks dobrega ravnanja javnih uslužbencev³.

Namen teh smernic je zainteresiranim deležnikom pomagati razumeti, kako deluje pritožbeni sistem enotne vstopne točke. V prilogi k tem smernicam sta praktična vodnika za izpolnjevanje pritožbenih obrazcev, ki sta na voljo na portalu Komisije [Access2Markets](#).

Enotna vstopna točka ne obravnava pritožb v zvezi s trgovinsko zaščito (protidampinškimi, protisubvencijskimi ali zaščitnimi ukrepi). V zvezi s temi zadevami se obrnite na urad za pritožbe v zvezi s trgovinsko zaščito⁴.

2. Kdo lahko vloži pritožbo?

V okviru pritožbenega sistema lahko pritožbo pri enotni vstopni točki vložijo naslednji subjekti:

i. pritožbe v zvezi z dostopom do trga:

¹ Enotna vstopna točka se lahko uporablja za evidentiranje pritožb v zvezi s področji, ki jih zajemajo trgovinski sporazumi EU. Zato ni namenjena področjem, zajetim v drugih sporazumih EU, kot so letalstvo, ribištvo, koordinacija sistemov socialne varnosti itd.

² Uredba (EU) št. 978/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o uporabi sheme splošnih tarifnih preferencialov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 732/2008 (UL L 303, 31.10.2012, str. 1).

³ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/20131125-code-good-administrative-behaviour-en_1.pdf

⁴ Več informacij je na voljo na: <https://ec.europa.eu/trade/policy/accessing-markets/trade-defence/>.

- a. države članice EU;
 - b. subjekti s statutarnim sedežem, glavno upravo ali glavnim krajem poslovanja v Uniji;
 - c. industrijska združenja podjetij iz EU;
 - d. združenja delodajalcev iz EU;
 - e. sindikati ali sindikalna združenja, ustanovljena v skladu z zakonodajo katere koli države članice EU;
- ii. pritožbe v zvezi s trgovino in trajnostnim razvojem ali GSP:
- a. države članice EU;
 - b. subjekti s statutarnim sedežem, glavno upravo ali glavnim krajem poslovanja v Uniji;
 - c. industrijska združenja podjetij iz EU;
 - d. združenja delodajalcev iz EU;
 - e. sindikati ali sindikalna združenja, ustanovljena v skladu z zakonodajo katere koli države članice EU;
 - f. notranje svetovalne skupine EU, ustanovljene v skladu s trgovinskimi sporazumi EU (velja za pritožbe v zvezi s trgovino in trajnostnim razvojem);
 - g. nevladne organizacije, ustanovljene v skladu z zakonodajo katere koli države članice EU;
 - h. državljani ali stalni rezidenti države članice EU.

Pritožbo lahko vloži en sam pritožnik iz katere koli od navedenih kategorij ali več pritožnikov (iz ene ali več kategorij), ki skupaj delujejo kot skupina. Pritožniki bi morali jasno navesti, ali delujejo izključno v svojem imenu ali pa zastopajo tudi druge interese, na primer podobne subjekte ali organizacije v partnerski državi. Če pritožnik zastopa druge subjekte, mora v celoti razkriti njihovo identiteto. Ti podatki bodo ostali zaupni, kot je navedeno v oddelku 6.

3. Obseg informacij, ki se zahtevajo v pritožbenih obrazcih

Da bi enotna vstopna točka lažje presodila težo in pomembnost morebitne zadeve ter se odločila za nadaljnje ukrepanje, pritožbena obrazca za dostop do trga ter trgovino in trajnostni razvoj/GSP zajemata širok nabor informacij. V teh operativnih smernicah je pojasnjeno, kako pomembne so te informacije in katere so potrebne.

Predložitev vseh informacij, zahtevanih v pritožbenem obrazcu, ni osnovni pogoj za to, da enotna vstopna točka sprejme pritožbo. Bolj ko pa je pritožba popolna, lažje bo enotna vstopna točka opravila presojo in boljše sodelovala s trgovinskimi partnerji.

V zvezi z nekaterimi informacijami, ki morda niso javno ali enostavno dostopne, se od pritožnika ne pričakuje, da bo predložil točne podatke. Namesto tega zadostuje, da na vprašanja odgovori po najboljši vednosti, pri čemer navede najboljše ocene in pojasni razloge zanje.

Enotna vstopna točka je pred predložitvijo informacij pripravljena pomagati morebitnim pritožnikom, zlasti malim in srednjim podjetjem (MSP) in manjšim deležnikom. To vključuje pogovore o informacijah, ki so potrebne za presojo. V naslednjem oddelku je podrobno opisano, kako stopiti v stik z enotno vstopno točko v tej fazi predhodne priglasitve.

4. Predhodna priglasitev

Enotna vstopna točka se zaveda, da je lahko priprava dobro utemeljene pritožbe zahtevna,

zlasti za MSP in manjše deležnike. Da bi to nalogo olajšala, deležnike spodbuja, naj z njo vzpostavijo stike pred priglasitvijo, da bi pripravili pritožbo za uradno predložitev. Druga možnost je, da enotna vstopna točka deležnike napoti na druge instrumente, če so primernejši za obravnavo njihovih pomislekov. Neobvezni stiki pred priglasitvijo so lahko zelo koristni za pritožnika in enotno vstopno točko. Postopek predhodne priglasitve lahko med drugim pripomore zlasti k opredelitvi specifičnih informacij, ki so potrebne, s čimer se pritožniku olajša ciljno usmerjanje prizadevanj.

Pritožnik se lahko pred vložitvijo pritožbe obrne na enotno vstopno točko na naslednjem elektronskem naslovu: TRADE-SINGLE-ENTRY-POINT@ec.europa.eu. Ko enotna vstopna točka prejme zahtevek za stik pred priglasitvijo, določi kontaktno točko, ki bo zadevo obravnavala naprej, in o njej obvesti pritožnika.

Stiki pred priglasitvijo enotni vstopni točki in deležnikom omogočajo, da pred priglasitvijo pritožbe razpravljajo o vprašanjih, kot so pravna podlaga pritožbe, sistemski ali gospodarski učinek morebitne ovire ali kršitve ter obseg informacij, ki jih je treba predložiti. Poleg tega enotni vstopni točki z opredelitvijo ključnih vprašanj v zgodnji fazi pomagajo pri pripravi obravnave pritožbe.

5. Pritožbena obrazca

Enotna vstopna točka ima dva spletna pritožbena obrazca: enega za ovire pri dostopu do trga in enega za neizpolnjevanje zavez v zvezi s trgovino in trajnostnim razvojem/GSP. Oba pritožbena obrazca je treba izpolniti neposredno na spletu⁵. Sta podlaga za enotno vstopno točko, da presodi, ali obstaja trgovinska ovira ali kršitev zavez glede trgovine in trajnostnega razvoja/GSP, ali, v primeru sporazuma o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom, da presodi informacije, pomembne za uporabo ukrepov za uravnoteženje na podlagi navedenega sporazuma⁶.

Tem operativnim smernicam sta priložena praktična vodnika za izpolnjevanje pritožbenih obrazcev v skladu s strukturo pritožbenih obrazcev, ki sta na voljo na spletu.

6. Zaupnost

Enotna vstopna točka bo vse prejete informacije obravnavala kot zaupne ter ne bo objavila dejstva, da je prejela pritožbo, vsebine pritožbe in identitete pritožnika, razen če je te informacije objavil že pritožnik. Zaradi usklajevanja izvršilnih ukrepov EU in držav članic bodo nekatere anonimizirane informacije posredovane organom držav članic EU.

⁵ [Kontaktna stran Access2Markets \(europa.eu\)](#)

⁶ Pritožbena obrazca bi bilo treba uporabiti tudi za evidentiranje pritožb v zvezi z zavezami glede enakih konkurenčnih pogojev, vključenimi v sporazum o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom. Obrazec v zvezi s trgovino in trajnostnim razvojem bi bilo treba uporabiti za obravnavo pritožb v zvezi z delovnimi in socialnimi standardi, okoljem in podnebjem ter drugimi instrumenti za trgovino in trajnostni razvoj. Ta področja so zajeta v naslovu XI (Enaki konkurenčni pogoji za odprto in pošteno konkurenco ter trajnostni razvoj) prvega razdelka (Trgovina) sporazuma o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom. Obrazec v zvezi z dostopom do trga bi bilo treba uporabiti v zvezi z drugimi področji, ki jih zajema ta naslov, vključno z informacijami, ki so pomembne za uporabo ukrepa za uravnoteženje, politiko konkurence, nadzor subvencij, podjetja v državni lasti, podjetja, ki so jim dodeljene posebne pravice ali privilegiji, ter pravne monopole in obdavčitev. Pritožbe v zvezi z zgoraj navedenimi delovnimi in socialnimi standardi, okoljem in podnebjem ali nadzorom subvencij lahko vključujejo tudi informacije, pomembne za uporabo člena 411 [Ponovno uravnoteženje].

Če se pritožba nanaša na oviro pri dostopu do trga in če enotna vstopna točka ugotovi, da je težavo iz pritožbe dejansko mogoče šteti za trgovinsko oviro, bo informacije o tej oviri objavila na [platformi Komisije Access2Markets](#). Informacije bodo vključevale najpomembnejša dejstva v zvezi z obravnavano težavo (na primer sporočeni datum, sektor, državo, opis in oznako HS, na katere vpliva težava), ne bo pa navedeno, kako je bila ovira ugotovljena, niti ne bodo informacije vsebovale elementov v zvezi z gospodarskim učinkom ovire. Te informacije se bodo redno posodabljale.

Če se pritožba nanaša na trgovino in trajnostni razvoj ali GSP in če enotna vstopna točka ugotovi, da bi lahko obravnavana težava pomenila kršitev obveznosti glede trgovine in trajnostnega razvoja na podlagi trgovinskega sporazuma ali kršitev uredbe o GSP, ki bi lahko povzročila preklic preferencialov GSP (člen 15 ali 19 uredbe o GSP), bo informacije o tej kršitvi objavila na spletišču Komisije o trgovini in trajnostnem razvoju v obliki informativnega lista. Informacije bodo vključevale najpomembnejša dejstva v zvezi z obravnavano težavo, ne bo pa navedeno, kako je bila kršitev ugotovljena. Te informacije se bodo redno posodabljale.

Enotna vstopna točka pritožnike poziva, naj v primerih, ko je potrebna višja raven zaupnosti (na primer v primeru tveganja povračilnih ukrepov), predložijo informacije o vseh takšnih okoliščinah ali tveganjih, ki jih predvidevajo.

7. Nadaljnje ukrepanje v zvezi s pritožbami

Enotna vstopna točka po prejemu pritožbe sestavi specializirano „skupino, zadolženo za obravnavo zadeve“. To skupino sestavljajo člani enotne vstopne točke ter strokovnjaki z geografskimi in sektorskimi izkušnjami. Naloga te skupine je, da opravi predhodno presojo pritožbe. Ta presoja je osredotočena na dve ključni področji: popolnost predloženih informacij in trdnost predloženih dokazov.

Na tej stopnji bo pritožnik prejel potrdilo o prejemu pritožbe skupaj s posamično številko pritožbe. Obveščen bo o vzpostavitvi skupine, zadolžene za obravnavo zadeve, zagotovljene pa mu bodo tudi informacije o kontaktni točki za njegovo zadevo.

Ocena pritožbe

Skupina, zadolžena za obravnavo zadeve, se lahko glede na posebnosti zadeve med izvajanjem predhodne analize pritožbe obrne na pritožnika z zahtevki za dodatne informacije. Poleg tega lahko predlaga tudi pogovor s pritožnikom, da bi bolje razumela obravnavane težave. .

Ko skupina, zadolžena za obravnavo zadeve, zbere zadostno količino informacij, dokonča predhodno presojo obravnavane težave. To vključuje ugotavljanje, ali ta težava pomeni trgovinsko oviro ali pa povzroča težave v zvezi z izpolnjevanjem obveznosti glede trgovine in trajnostnega razvoja/GSP, ter opredelitev najprimernejših načinov za njihovo reševanje. Pritožnik bo obveščen o rezultatih te predhodne presoje in bo seznanjen z novo kontaktno točko za nadaljnje ukrepanje.

Ukrepi za rešitev težav, obveščanje pritožnika in upravljanje prednostnih nalog

Čeprav bo pritožnik obveščen o napredku v zvezi s svojo pritožbo in njeno presojo, je treba upoštevati, da je pogosto težko vnaprej zagotoviti smernice o hitrosti, s katero se zadeve lahko nadaljujejo ali rešijo.

Komisija se lahko odzove različno, odvisno od zadeve, in sicer z diplomatskimi sredstvi,

mednarodnim spremljanjem/nadzorom ali formalnim reševanjem sporov (pri STO ali dvostransko) ali z enostranskimi ukrepi. V teh smernicah zato ni mogoče navesti natančnih postopkovnih korakov takšnih ukrepov, saj se lahko od zadeve do zadeve razlikujejo, odvisno od izbranega načina ukrepanja. Kadar so v posameznih zadevah na voljo postopkovne informacije (na primer v primerih formalnega reševanja sporov), jih enotna vstopna točka deli z ustreznimi deležniki.

Čeprav si bo Komisija prizadevala obravnavati in odpraviti vse trgovinske ovire in težave v zvezi z izpolnjevanjem obveznosti glede trgovine in trajnostnega razvoja/GSP, bo morala v danem trenutku določiti tudi prednostne naloge, da bi dosegla hitre rezultate in zagotovila najučinkovitejšo uporabo virov. Te prednostne naloge bodo temeljile na treh merilih: (1) verjetnosti rešitve težave, (2) pravni podlagi in (3) gospodarskem/sistemskem vplivu na ovire pri dostopu do trga ali resnosti kršitve obveznosti glede trgovine in trajnostnega razvoja/GSP. Te prednostne naloge so dinamične in se redno pregledujejo. Ta prožnost bo Komisiji omogočila, da vire osredotoči na najpomembnejše zadeve, v zvezi s katerimi je v danem trenutku več možnosti za pozitivno rešitev, ter da se hitro in učinkovito odzove na spremembe okoliščin.

Pritožbe niso edini vir izvedbenega dela Komisije.

Komisija stalno spremlja, kako tretje države izvajajo zaveze, da bi preprečila nastanek trgovinskih ovir in zagotovila skladnost z zavezami glede trgovine in trajnostnega razvoja/GSP. Pri tem se opira na svojo mrežo delegacij EU ter stike z institucijami EU in državami članicami. Vse tako ugotovljene ovire ali pomisleki bodo poleg tega vključeni v sistem, vzpostavljen v okviru enotne vstopne točke, da se zagotovi njihovo ustrezno upoštevanje.

Priloga 1: Praktični vodnik za izpolnjevanje [pritožbenega obrazca v zvezi z dostopom do trga](#)

1 – Identiteta pritožnika in kontaktni podatki

V tem oddelku so zbrane informacije o osebi, ki vlaga pritožbo, in podrobnosti o tem, kako lahko enotna vstopna točka stopi v stik z njo.

Pritožnik mora poleg nekaterih osebnih podatkov (kot so ime, elektronski naslov, telefonska številka in naslov za korespondenco) po potrebi jasno navesti tudi konkretno organizacijo ali nacionalni organ, ki ga zastopa (npr. ime podjetja ali specifično ministrstvo ali veleposlaništvo države članice EU).

Pritožnik naj poleg tega navede, ali je država članica EU, izvoznik/uvoznik/vlagatelj v EU, trgovinsko združenje EU ali nacionalno trgovinsko združenje v EU ali drug subjekt oziroma ali navedene subjekte zastopa.

Nazadnje mora pritožnik navesti tudi države članice EU, v katerih on ali organizacija deluje (npr. države članice EU, v katerih podjetje opravlja dejavnost, ali države članice EU, v katerih delujejo podjetja, ki so del trgovinskega združenja EU).

2 – Informacije o trgovinski oviri

V tem oddelku lahko pritožnik opiše oviro, s katero se je srečal ali pričakuje, da se bo z njo srečal, ko bo začela veljati. Na podlagi teh informacij bo enotna vstopna točka (in organi držav članic) lažje ugotovila, ali je to znana težava, in bolje razumela naravo obravnavanih težav.

Pritožnik je pozvan, naj navede državo, ki je uvedla oviro, ter pojasni, s katero težavo se sooča in kako ta vpliva na njegovo poslovanje.

Pritožnik je pozvan, naj po možnosti predloži informacije v zvezi z ukrepom, ki povzroča težavo: pravno podlago, besedilo ukrepa in datum začetka veljavnosti. Če ovira izhaja iz upravne prakse, se lahko navedejo tudi te informacije.

Če se pritožba nanaša na zakone ali predpise, ki še ne veljajo, vendar se o njih razpravlja ali so v postopku sprejetja, je pritožnik poleg tega pozvan, naj predloži te informacije, da bo lahko enotna vstopna točka poskušala preprečiti prihodnje trgovinske ovire.

Nazadnje je pritožnik v tem oddelku pritožbenega obrazca pozvan, naj na podlagi vnaprej določenega seznama razvrsti domnevno trgovinsko oviro in sektor, na katerega vpliva, ter proizvode ali storitve, na katere vpliva, vključno s carinskimi oznakami za blago ali klasifikacijo EBOPS za storitve. Opis mora biti čim bolj natančen in se ne sme nanašati le na široke kategorije proizvodov ali storitev (razen če domnevna ovira vpliva na celotno kategorijo). Pritožnik se mora pri opredelitvi zadevnih proizvodov sklicevati na podrobnejše oznake HS – po možnosti vsaj štiri številke.

Pritožniku sta v poljih *kategorija* in *sektor* na voljo spustna menija za lažjo izbiro. Pritožnik je v primeru negotovosti glede najprimernejše izbire pozvan, naj se za nasvet obrne na enotno vstopno točko (za navodila v zvezi s tem glej oddelek „Predhodna priglasitev“ v operativnih smernicah).

3 – Gospodarski/sistemski učinek

Na podlagi informacij iz tega oddelka bo enotna vstopna točka lažje ocenila gospodarski in

pravni učinek ovire na pritožnikovo podjetje ali dejavnost ter pridobila vpogled v to, ali ovira vpliva na druga podjetja v istem sektorju ali stranke, ki so odvisne od njihovega vložka ali storitev. Poleg tega bo lažje ugotovila, ali ima ovira poseben učinek na mala in srednja podjetja (MSP). Enotna vstopna točka se zaveda, da pritožnik morda nima vseh informacij, na podlagi katerih bi lahko odgovoril na vsa ta vprašanja.

Pritožnik je zlasti pozvan, naj pojasni učinek ovire z gospodarskega vidika, na primer učinek na izvoz, izgube, proizvodnjo, prodajo ali dodatne stroške zaradi uskladitve z oviro.

Pritožnik je poleg tega pozvan, naj predloži nekaj koristnih informacij za analizo ovire, zlasti o tem, ali so prizadeti drugi deležniki, kot so druga podjetja v EU v istem ali drugih sektorjih ali MSP. Z vprašanjem o domačih proizvajalcih ali ponudnikih v državi trgovinske ovire se poskuša ugotoviti, ali so podjetja v EU diskriminirana v primerjavi z lokalnimi podjetji. Pritožnik mora na ta vprašanja odgovoriti z „da“, „ne“ ali „nisem seznanjen“.

Pritožnik ima tudi možnost, da izrazi svoje mnenje o tem, ali so z zadevnim ukrepom kršene pravne obveznosti tretje države, kot so pravila STO ali sporazuma o prosti trgovini, vključno z načeli, kot so preglednost, nediskriminacija in sorazmernost.

4 – Ukrepi

Pritožnik je v pritožbenem obrazcu pozvan, naj predloži informacije o tem, ali je po njegovi vednosti katera od držav članic EU/podjetje (vključno s samim pritožnikom)/industrijsko združenje/drugi organ zaradi ukrepa zahteval odškodnino prek nacionalnih organov (vključno z domačimi sodišči) države, ki je ukrep uvedla.

Podobno je v pritožbenem obrazcu vprašanje, ali je pritožnik seznanjen s kakršnim koli ukrepom katerega koli organa/podjetja/industrijskega združenja/drugega organa iz tretje države, vključno z lokalnimi podjetji v državi, ki je uvedla oviro.

Te informacije so pomembne za enotno vstopno točko, saj se z njimi zagotovijo dodatni elementi za odločanje o tem, kako učinkoviteje obravnavati tretjo državo.

Čeprav predhodni ali načrtovani ukrepi niso obvezni za vložitev pritožbe pri enotni vstopni točki, so pomembne vse informacije o takšnih ukrepih in morebitnih izidih. Na podlagi teh informacij bo lahko enotna vstopna točka dejansko razumela, kako bolje obravnavati tretjo državo, in pokazala, da se zaveda razvoja dogodkov v zvezi s to težavo.

Priloga 2: Praktični vodnik za izpolnjevanje pritožbenega obrazca v zvezi s trgovino in trajnostnim razvojem/GSP

1 – Identiteta pritožnika

Pritožnik jasno navede, ali je fizična oseba, država članica EU ali subjekt iz EU (npr. podjetje, trgovinsko združenje ali združenje delavcev/delodajalcev), in navede ustrezne kontaktne podatke.

Če je pritožnik podjetje, sindikat, industrijsko združenje ali nevladno združenje iz EU (ne glede na to, ali je nacionalno združenje ali združenje na ravni EU), notranja svetovalna skupina EU ali kateri koli drug subjekt iz EU (glej kategorije od točk b do g v oddelku 2.ii operativnih smernic za enotno vstopno točko), mora izbrati možnost *subjekt*. Če je pritožnik država članica EU (kategorija a), mora izbrati možnost *država članica EU*. Če je pritožnik fizična oseba, ki deluje v svojem imenu ali v imenu drugega državljana EU, izbere možnost *fizična oseba, ki je državljan države članice Evropske unije (EU) ali je v njej stalni rezident*.

Enotna vstopna točka se zaveda, da nevladne organizacije s sedežem v EU pogosto sodelujejo z nevladnimi organizacijami/fizičnimi osebami v tretjih državah. V tem primeru enotna vstopna točka pritožnika pozove, naj razkrije vsakršno tovrstno sodelovanje in zagotovi ustrezno raven informacij v zvezi z zadevnimi nevladnimi organizacijami/fizičnimi osebami. To se bo obravnavalo kot del zaupnih informacij, opisanih v oddelku 6 operativnih smernic za enotno vstopno točko.

2 – Dejanski opis kršitve v zvezi s trgovino in trajnostnim razvojem/GSP

V tem oddelku pritožbenega obrazca je treba navesti informacije o domnevni kršitvi zavez glede trgovine in trajnostnega razvoja ali GSP ter pravni podlagi. Te informacije bodo podlaga za predhodno analizo enotne vstopne točke, saj bodo omogočile boljšo opredelitev težave in morebitnih kršitev mednarodnih sporazumov.

Enotna vstopna točka bo pritožbe zoper zakonodajo, s katero se krši zakonodaja, in zoper upravne prakse obravnavala enako. Kljub temu je treba pri izpolnjevanju tega oddelka upoštevati, da je lahko kršitve, ki izhajajo iz praks, ne pa iz zakonodaje, težje obravnavati, saj jih je morda težje dokazati.

V zvezi s tem enotna vstopna točka ugotavlja, da lahko kršitve v zvezi s trgovino in trajnostnim razvojem/GSP običajno izhajajo iz:

- neizpolnjevanja obveznosti iz mednarodnih konvencij ali dejstva, da mednarodne konvencije niso bile prenesene/ratificirane,
- sprejetja nacionalne zakonodaje, s katero se kršijo načela iz mednarodnih konvencij, ali
- neustreznega izvajanja veljavnih domačih ukrepov. Pritožnik bi moral zlasti glede na navedeno navesti dejstva, zaradi katerih je pritožba utemeljena.

V prvem vprašanju tega oddelka pritožbenega obrazca je pritožnik pozvan, naj opredeli pravno podlago pritožbe. To pomeni, da mora navesti določbe v sporazumih o prosti trgovini (za pritožbe v zvezi s trgovino in trajnostnim razvojem) ali v uredbi o GSP (za pritožbe v zvezi z GSP), ki naj bi jih tretja država kršila.

V naslednjih vprašanjih iz tega oddelka je pritožnik pozvan, naj opredeli pravne določbe ali prakse tretje države, s katerimi so kršene določbe, opredeljene v prvem vprašanju. Pritožnik

mora tudi pojasniti, kako so kršene s to zakonodajo ali praksami.

V zvezi s tem je v pritožbenem obrazcu v zvezi s trgovino in trajnostnim razvojem/GSP ohranjeno razlikovanje med kršitvijo, ki izhaja iz zakona, in kršitvijo, ki izhaja iz prakse, pri čemer se priznava, da je lahko slednja enako resna kot prva.

V pritožbenem obrazcu v zvezi s trgovino in trajnostnim razvojem/GSP je pritožnik poleg tega pozvan, naj predloži opis tega zakona ali prakse in tega, kako ta pomeni kršitev. Pritožnik mora pri odgovoru na to vprašanje navesti besedilo zakonodaje ali, če domnevna kršitev izhaja iz upravne prakse, pojasniti, kako se kršitev zgodi, ter navesti elemente, iz katerih je razvidno, da tretja država zadevno prakso izvaja sistematično, ne pa le občasno.

Enotna vstopna točka želi pritožnika opozoriti na dejstvo, da mora biti kršitev obveznosti glede trgovine in trajnostnega razvoja ali GSP v tretji državi sistematična. To pomeni, da kršitev ne bi smela biti osamljen primer neskladnosti, temveč bi morala biti razširjena praksa v tretji državi, ki je pristojni organi ne obravnavajo ustrezno. V zvezi s tem se lahko praksa opredeli kot sistemska napačna uporaba zakonodaje in sistemska neuporaba zakona ali predpisa, ki bi bil skladen z obveznostjo tretje države glede trgovine in trajnostnega razvoja ali GSP.

Pritožnik lahko v tem oddelku navede tudi, kateri so po njegovem mnenju očitni temeljni vzroki domnevne kršitve. Te informacije so lahko pomembne za učinkovito odpravo domnevne kršitve.

Zadnja vprašanja iz tega oddelka se razlikujejo glede na to, ali pritožnik trdi, da je prišlo do kršitve obveznosti glede trgovine in trajnostnega razvoja v sporazumu o prosti trgovini ali kršitve uredbe o GSP. Pritožnik naj odgovori le na ustrezno vprašanje.

3 – Učinek in resnost/teža kršitve

Pritožnik mora pri težavah v zvezi s trgovino in trajnostnim razvojem/GSP predložiti utemeljene informacije o učinku in resnosti/teži domnevne kršitve, na primer o škodi, povzročeni okolju ali delavcem pri trgovinskem partnerju, ter, če so na voljo, o ocenjenem gospodarskem učinku na gospodarske subjekte EU, ki trgujejo s trgovinskim partnerjem ali vlagajo vanj. Namen enotne vstopne točke v tem oddelku je razumeti obseg domnevne kršitve in ali je ta v tretji državi sistemska.

Pritožnik je v pritožbenem obrazcu pozvan, naj predloži čim več informacij za oceno resnosti kršitve. Vrsta informacij, ki jih je treba predložiti, je močno odvisna od domnevne kršitve. Vendar morajo biti informacije dovolj podrobne, da se omogoči ustrezna ocena dejstev, na katerih temelji pritožba.

V zvezi s tem enotna vstopna točka spodbuja deležnike, naj vzpostavijo stike pred priglasitvijo, da bi razpravljali o vprašanjih, kot je obseg informacij, ki jih je treba predložiti, in že v zgodnji fazi opredelili ključna vprašanja (glej operativne smernice).

Kar zadeva pritožbe v zvezi z zavezami o prepovedi poslabšanja položaja in ponovnem uravnoteženju iz sporazuma o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom (člena 387 in 391 [Prepoved poslabšanja ravni varstva], člen 411 [Ponovno uravnoteženje] iz naslova XI (Enaki konkurenčni pogoji za odprto in pošteno konkurenco ter trajnostni razvoj), bi bilo treba zagotoviti dodatne ekonomske informacije, podobno kot v primeru obrazca o dostopu na trg.

4 – Ukrepi

Pritožnik je v pritožbenem obrazcu pozvan, naj predloži informacije o tem, ali je seznanjen s tem, da je katero koli podjetje/industrijsko združenje/drugi organ zahteval odškodnino zaradi ukrepa prek nacionalnih organov (vključno z domačimi sodišči) države, ki je ukrep uvedla.

Če je odgovor potrjen, mora pritožnik v pritožbenem obrazcu navesti naslednje:

- i. vrsto sprejetega ukrepa;
- ii. organ, pri katerem je bil ukrep sprejet, in
- iii. če je ukrep zaključen, njegov izid.

Pritožnik je v pritožbenem obrazcu za trgovino in trajnostni razvoj/GSP nadalje pozvan, naj pojasni, zakaj meni, da izid ukrepa ne zadostuje za odpravo kršitve, ali zakaj meni, da z izvajanjem (ali neizvajanjem) izida ukrepa, s katerim bi lahko bila kršitev odpravljena, to ni bilo doseženo.

V primerih, ko zahtevani ukrep ni bil uspešen ali tretja država ni izvedla izida, je odgovor precej preprost. Če je tretja država izvedla ugodno odločbo, vendar tako, da s tem kršitev ni bila učinkovito odpravljena, bi moral pritožnik predložiti podrobno obrazložitev ukrepov tretje države.

Čeprav predhodni ali načrtovani ukrepi niso obvezni za vložitev pritožbe pri enotni vstopni točki, so pomembne vse informacije o takšnih ukrepih in morebitnih izidih. Na podlagi teh informacij bo lahko enotna vstopna točka dejansko razumela, ali so bili nekateri ukrepi že izvedeni, z njimi pa se bodo zagotovili dodatni elementi za odločitev o tem, kako učinkoviteje obravnavati tretjo državo.

Enotna vstopna točka si poleg domačih postopkov prizadeva tudi razumeti, ali so pristojni mednarodni organi za spremljanje ali nadzor že analizirali dejstva, ki domnevno pomenijo kršitev določb o trgovini in trajnostnem razvoju ali GSP, in ali so bili sprejeti kakršni koli ukrepi. Opozoriti je treba, da predhodni ukrepi teh organov niso pogoj za vložitev pritožbe, vendar enotna vstopna točka ugotavlja, da bi to znatno olajšalo ugotavljanje dejstev.

V pritožbenem obrazcu je zato pritožnik pozvan, naj predloži podrobne informacije o tem, kako ustrezni organi za spremljanje ali nadzor mednarodnih konvencij (npr. Mednarodna organizacija dela, Združeni narodi, večstranski okoljski sporazumi) obravnavajo domnevne kršitve in v zvezi z njimi ukrepajo.

5 – Okvirni časovni razporedi za obravnavo pritožb v zvezi s trgovino in trajnostnim razvojem

Enotna vstopna točka bo pri obravnavi pritožb v zvezi s trgovino in trajnostnim razvojem delovala v skladu z naslednjimi časovnimi razporedi:

- i. v desetih delovnih dneh od dneva, ko prejme pritožbo, potrdi njen prejem;
- ii. v 20 delovnih dneh od prejema pritožbe zagotovi prvo nadaljnje ukrepanje s pritožnikom ter
- iii. v 120 delovnih dneh od prejema pritožbe opravi prvo presojo zadeve, da ugotovi, ali gre za domnevno kršitev zavez glede trgovine in trajnostnega razvoja. V tej presoji bodo opredeljeni tudi ustrezni naslednji koraki.

Kadar enotna vstopna točka potrebuje dodatne informacije od pritožnika ali kadar zahteva dodatne informacije od mednarodne medvladne organizacije s strokovnim znanjem,

pomembnim za preiskavo, lahko začasno prekine tek roka 120 delovnih dni. V teh primerih začne rok ponovno teči, ko pritožnik ali organizacija predloži vse informacije.

Časovni raspored se lahko začasno prekine tudi, če enotna vstopna točka potrebuje več časa za dokončanje zapletene analize ali če se spremenijo dejstva zadeve (npr. če so na voljo nove informacije, ki vplivajo na presojo zadeve). V teh primerih bo enotna vstopna točka pritožnika obveščala o spremembah časovnega rasporeda njegove zadeve.